

Adam Basak

TRZYDZIESTA ROCZNICA POWSTANIA WROCLAWSKIEGO TOWARZYSTWA MIŁOŚNIKÓW HISTORII

W dniu 16 I 1946 r. utworzone zostało z inicjatywy prof. K. Maleczyńskiego Wrocławskie Towarzystwo Miłośników Historii. W celu upamiętnienia tej ważnej dla środowiska historyków dolnośląskich daty Zarząd WTMH postanowił zorganizować uroczyste spotkanie, pomyślane w sposób kameralny — przy lampce wina i kawie — i poświęcone wspomnieniom, także w warstwie anegdotycznej, z trzydziestoletniego okresu działalności. Odbyło się ono ostatecznie w sobotę, 28 V 1976 r., w Klubie Uniwersyteckim, z udziałem ponad 60 działaczy oraz zaproszonych gości, wśród których znaleźli się: wicewojewoda wrocławski mgr D. Wielebińska, dziekan Wydziału Filozoficzno-Historycznego prof. dr M. Kulczycki, dyrektor Instytutu Historii prof. dr E. Konik, a także dwaj członkowie pierwszego, wybranego w 1946 r. Zarządu WTMH — mgr A. Jochelson (skarbnik) i mgr A. Ursel (sekretarz).

Spotkanie otworzył prezes Towarzystwa, prof. dr R. Heck, który powitał zaproszonych gości i wszystkich przybyłych członków, po czym udzielił głosu doc. drowi W. Korcie. Wygłosił on obszerny referat, w którym przedstawił działalność i dotychczasowy dorobek pracy Towarzystwa. Następnie Prezes odczytał i wręczył dwu szczególnie zasłużonym działaczom, prof. drowi S. Ingłotowi i dyr. drowi A. Dereniowi, listy od ZG PTH z wyrazami podziękowania za wieloletnią społeczną pracę, a wicewojewoda mgr D. Wielebińska udekorowała kilku dalszych działaczy Towarzystwa odznaką „Zasłużony dla Województwa Wrocławskiego i Miasta Wrocławia”. Otrzymali ją: doc. dr W. Korta, doc. dr Z. Kwaśny, dr hab. K. Matwijowski, dr A. Skowrońska, prof. dr H. Zieliński.

Cenne odznaczenia i dary otrzymało również samo Towarzystwo. Doc. dr B. Pasięba, prezes bliźniaczego Towarzystwa Miłośników Wrocławia, przekazał na ręce prof. Hecka przyznany przez TMW „Medal im. Słowackiego” wraz z listem gratulacyjnym, a legnickie Towarzystwo Przyjaciół Nauk — „Medal Wittelona” i także list gratulacyjny, ponadto ozdobny album Ryszarda Zająca *Legnica w grafice*. Miłym akcentem uroczystości stało się wręczenie prof. Heckowi przez kierownika Gabinetu Śląsko-Lużyckiego Biblioteki Uniwersyteckiej, mgra A. Wróbla, odbitek kserograficznych dwóch artykułów opublikowanych na początku 1946 r. w ówczesnej prasie wrocławskiej (w „Pionierze” z 29 I i „Trybunie Dolnośląskiej” z 4 II) z wiadomością o utworzeniu WTMH, a także wystąpienie mgra A. Jochelsona, który w sposób dowcipny opowiedział o swoim udziale w pierwszym, założycielskim zebraniu Towarzystwa. Spotkanie przebiegło w miłej i swobodnej atmosferze, znacznie przeciągając się poza przewidywany czas trwania.

Należy dodać, że prasa wrocławska poinformowała o spotkaniu („Gazeta Robotnicza” w nrze 129 z 8 VI, a „Wiadomości” w nrze 25 z 16 czerwca br.), popularny zaś magazyn TV wrocławskiej nadał w swoim programie z dnia 4 VI br. wywiad, jakiego udzielił prezes WTMH, prof. R. Heck.

Elżbieta Kościak

JUBILEUSZ CZTERDZIESTOLECIA PRACY NAUKOWEJ PROF. DRA MARIANA HAISIGA

Dnia 14 II 1976 r. w Instytucie Historycznym Uniwersytetu Wrocławskiego odbyła się uroczystość związana z czterdziestoleciem pracy naukowej prof. dra Mariana Haisiga.

Na uroczystość przybył prorektor uczelni doc. dr hab. J. Cegła, dziekan Wydziału Filozoficzno-Historycznego prof. dr M. Kulczycki, przedstawiciele organizacji wydziałowych POP i związków zawodowych oraz pracownicy Instytutu, przedstawiciele Wrocławskiego Oddziału Towarzystwa Archeologicznego i Numizmatycznego, wychowankowie Profesora. Z Görlitz przyjechał Helmut Specht, działacz Deutscher Kulturbund Fachgruppe Numismatik.

Po przemówieniu powitalnym dyrektora Instytutu prof. dra E. Konika głos zabrał kierownik Zakładu Historii Gospodarczej, Demografii i Statystyki doc. dr hab. Z. Kwaśny, który przedstawił obszernie dorobek naukowy i działalność Jubilata.

Prof. dr M. Haisig odbywał studia historyczne pod kierunkiem profesorów J. Ptaśnika, F. Bujaka i T. E. Modelskiego na Uniwersytecie Lwowskim. Na seminarium prof. J. Ptaśnika powstała źródłowa praca magisterska poświęcona dziejom mennicy lwowskiej. Kolejne publikacje z tej dziedziny wiedzy historycznej przynosiły również szereg uwag metodycznych i metodologicznych. Szczególnie mocno Profesor zwracał uwagę na konieczność traktowania dziejów pieniądza na szerokim tle stosunków społecznych i gospodarczych. Praca doktorska pt. *Bolesław Podczaszyński, sfragistyk i archeolog* była wyrazem zainteresowań Profesora badaniami z zakresu sfragistyki. I w tej dziedzinie dążył Profesor do unowocześnienia warsztatu badawczego. Przykładem nowoczesnego, wszechstronnego, a zarazem oryginalnego opracowania problematyki polskich pieczęci miejskich na szerokim tle europejskim są *Studia nad legendą pieczęci miejskiej*. Zagadnienia sfragistyczne występują w nich w ścisłym powiązaniu z problematyką polityczną, prawno-ustrojową, a zwłaszcza kulturalną i społeczną. Kolejną dziedziną naukową, której Jubilat poświęcił wiele prac, jest heraldyka miejska. Publikacje dotyczące herbów miast śląskich (m. in. Wrocławia, Głogowa, Nysy i Legnicy) charakteryzuje również nowatorskie ujęcie problematyki na szerokim tle porównawczym przy uwzględnieniu rozwoju, pozycji społecznej, gospodarczej, prawno-ustrojowej i kulturalnej miasta. Prof. M. Haisig opracował również dokumentację 334 miast województw północnych i zachodnich dla wydawnictwa *Miasta polskie w tysiącleciu*.

Jubilat interesuje się także dziejami stosunków społeczno-gospodarczych miast feudalnych, a zwłaszcza rzemiosłem cechowym. Na szczególną uwagę w tym zakresie zasługuje opracowanie rzemiosł kowalsko-ślusarskich na Śląsku w dobie feudalizmu. Jest to pierwsze monograficzne ujęcie tej problematyki dla terenu Śląska. Szczególnie zwraca w nim uwagę wykorzystanie nowych źródeł, będących dotąd głównie przedmiotem zainteresowań innych specjalizacji historycznych. Są to źródła ikonograficzne i wyroby tych rzemiosł, które zostały wyzyskane podczas pisania pracy jako źródła podstawowe, a nie wyłącznie ilustracyjne.

Prof. M. Haisig utrzymuje żywe kontakty międzynarodowe. Udział w międzynarodowych konferencjach, publikacje w czasopismach zagranicznych świadczą najlepiej o wysokim uznaniu, jakim cieszy się Jubilat.

Od szeregu lat Profesor współpracuje z regionalnymi towarzystwami naukowymi, publikując swe prace w wydawanych przez nie czasopismach, wygłaszając odczyty.

Nie można pominąć osiągnięć Profesora w pracy organizacyjnej, dydaktycznej

i społecznej. Po przybyciu do Wrocławia w 1946 r. obok zajęć na Uniwersytecie Wrocławskim podjął pracę w Muzeum Śląskim. W ramach tegoż Muzeum zorganizował Dział Historyczny i był jego pierwszym kierownikiem. Jemu też zawdzięcza swe powstanie Gabinet Numizmatyczno-Sfragistyczny Ossolineum. Profesor dał się poznać jako organizator oryginalnych wystaw o dużym znaczeniu naukowym, popularyzatorskim i politycznym. Między innymi w 1951 r. zorganizował wystawę *Śląsk w monetach, medalach i pieczęciach*, w 1953 r. *10 wieków Śląska*, a w ramach obchodów 1000-lecia państwa polskiego wystawę *Dziesięć wieków Polski w grafice i medalierstwie*. Wysoko ceniona jest praca dydaktyczna Profesora, wykształcił on wielu magistrów oraz kilku doktorów.

W zakończeniu swego wystąpienia doc. dr hab. Z. Kwaśny stwierdził, że poważny dorobek Profesora stawia Go w rzędzie najwybitniejszych uczonych polskich. Jest On jednym z najwybitniejszych europejskich znawców sfragistyki, heraldyki i numizmatyki.

Z kolei głos zabrał prof. dr S. Ingot, były długoletni kierownik Zakładu Historii Gospodarczej, Demografii i Statystyki, który mówił głównie o współpracy z prof. M. Haisigiem jeszcze w okresie, kiedy pracował On w Muzeum Śląskim. Prof. S. Ingot stwierdził, że wkład pracy Jubilata w działalność naukową Zakładu, którego jest pracownikiem od wielu lat, zasługuje na najwyższe uznanie.

Następnie M. Osuch, wiceprezes sekcji numizmatycznej Wrocławskiego Oddziału Towarzystwa Archeologicznego i Numizmatycznego, przedstawił działalność Profesora w sekcji, której jest założycielem i długoletnim prezesem. W ramach sekcji Jubilat prowadzi akcję odczytową, popularyzującą w różnych środowiskach numizmatykę jako dziedzinę wiedzy historycznej.

Senat Uniwersytetu Wrocławskiego przyznał Profesorowi M. Haisigowi medal pamiątkowy 25-lecia Uniwersytetu Wrocławskiego. Wręczenia medalu dokonał prorektor doc. dr hab. J. Cegła. Od Wrocławskiego Oddziału Towarzystwa Archeologicznego i Numizmatycznego Profesor otrzymał medal pamiątkowy z serii „Wielcy Piastowie”.

Ryszard Gładkiewicz

**XVIII POSIEDZENIE
POLSKO-CZECHOSŁOWACKIEJ KOMISJI HISTORYCZNEJ
W BRNIE 1—3 XII 1975 R.**

Posiedzeniem brneńskim Komisja zainaugurowała zaplanowany na najbliższe lata cykl dyskusji o historiografii i świadomości historycznej w Polsce, Czechach i Słowacji od średniowiecza do czasów współczesnych. Z tego względu dwa pierwsze referaty dotyczyły teoretyczno-metodologicznych podstaw problematyki.

Prof. J. Kudrna z Brna w referacie *Marksizm, historiografia i świadomość historyczna* przedstawił — nawiązując do marksofskich dyrektyw metodologicznych — problematykę badań nad rozwojem świadomości historycznej poszczególnych klas i grup społecznych. Autor szczególną rolę przyznał historiografii, wykazując jej funkcję jako elementu ideologii panującej w antyku, średniowieczu, epoce renesansu, oświecenia, najobszerniej zaś — w społeczeństwach burżuazyjnych XIX—XX w. Rola historii w XIX w. wyjątkowo rośnie, staje się bowiem ona wtedy podstawową dyscypliną humanistyczną. Rozwój powieści i publicystyki historycznej wpływa na masowość recepcji różnych wątków i interpretacji z zakresu wiedzy o przeszłości. Nowym zjawiskiem, i to bardzo istotnym z punktu widzenia kształtowania świadomości historycznej, stało się metodologiczne zróżnicowanie myślenia historycznego, dające w rezultacie wyodrębnienie się przeciwstawnych kie-

runków historiograficznych. Referent podkreślił wszak, że ewolucja świadomości historycznej zdeterminowana była nie tylko przez rozwój historiografii, ale także przez impulsy ze sfery polityki oraz ideologii politycznej.

W następnej części referatu rozpatrzone zostały drogi kształtowania się świadomości historycznej klasy robotniczej. Proletariat przyswajał sobie marksistowski pogląd na dzieje w złożonym procesie, na którego przebieg najistotniejszy wpływ miała rewolucyjna praktyka, uogólniana następnie w ujęciach teoretycznych. W zakończeniu Autor podkreślił, że na świadomość historyczną składa się oprócz konkretnych treści określony zestaw kategorii poznawczych i postaw wobec rzeczywistości historycznej, które są zarazem instrumentami walki ideologicznej.

Następnie doc. A. F. Grabski z Warszawy przedstawił referat *Świadomość historyczna a życie społeczne. Z zagadnień metodologicznych badania świadomości historycznej*. Badania te mają dziś charakter interdyscyplinarny. Nauka historyczna preferowała dotąd zainteresowania myślą historyczną, wobec czego Referent widzi potrzebę i możliwości zajęcia się wyobrażeniami historycznymi określonych zbiorowości i miejscem tych wyobrażeń w strukturze świadomości społecznej. W ślad za ujęciami socjologicznymi przez świadomość historyczną rozumie On „różnicowane formy społecznych wyobrażeń o przeszłości, ich różnorodne funkcje, a wreszcie krąg wartości, jakie nadaje się danym wyobrażeniom w danych zbiorowościach”. Następnie omawia problematykę metodologiczną, związaną z analizą poszczególnych członów tej definicji. Spośród czynników, określających dynamikę świadomości historycznej, historycy najczęściej zwracają uwagę na historiografię. A. F. Grabski podejmuje dyskusję w sprawie relacji między nią a historycznymi treściami świadomości zbiorowej. Referat zamyka próba konstrukcji ogólnego modelu badawczego problematyki świadomości historycznej.

Kolejne trzy referaty dotyczyły rozwoju historiografii i świadomości historycznej w Polsce i Czechosłowacji po II wojnie światowej. Dr I. Kamenec z Bratysławy w opracowaniu pt. *Historiografia i świadomość historyczna społeczeństwa słowackiego w okresie budowy socjalizmu* zdefiniował świadomość historyczną jako stosunek narodu, klasy czy określonej generacji wobec własnych dziejów. U narodów małych i relatywnie młodych świadomość ta jest szczególnie ważnym czynnikiem ideologicznym, u Słowaków zaś była ona długo wręcz całkowicie utożsamiana ze świadomością narodową. Po 1945 r. świadomość historyczną społeczeństwa słowackiego tworzyły następujące komponenty: tradycje, historiografia, publicystyka, wychowanie szkolne, działalność ideowo-propagandowa oraz osobiste i zbiorowe doświadczenia historyczne, przy czym uwaga Referenta skupia się na dwóch pierwszych. Treści, wchodzące w skład tradycji historycznej, są bardzo różnicowane w zależności od generacji i warstwy społecznej, kształtowane bowiem były przez najrozmaitsze czynniki, poczynając od twórczości działaczy odrodzenia narodowego. I. Kamenec podkreśla wkład historiografii marksistowskiej w kształtowanie świadomości socjalistycznej na Słowacji, zwracając przy tym uwagę na złożony charakter tego procesu i na występujące tu trudności.

Rola historii i jej wpływ na świadomość społeczną w PRL w latach 1944—1955 została zreferowana przez doc. J. Maternickiego z Warszawy. Sygnalizuje On niektóre problemy metodologiczne oraz zwraca uwagę na zjawiska o zasadniczym znaczeniu dla zrozumienia genezy, charakteru i kierunku przemian w świadomości historycznej społeczeństwa polskiego w ostatnim trzydziestoleciu. Omawiany okres dzieli na dwa etapy, traktując jako cezurę sierpniowo-wrześniowe plenum KC PPR w 1948 r. Aby określić, jaka była w każdym z tych etapów społeczna funkcja historii, przeprowadza bogato udokumentowaną analizę sytuacji w historiografii, publicystyce historycznej oraz nauczaniu szkolnym. Przebudowie życia gospodarczo-społecznego i politycznego towarzyszyły zasadnicze przemiany myślenia historycznego Polaków, będące wynikiem ostrej walki ideologicznej. W ocenie J. Maternic-

kiego udział historii w tej reorientacji był duży zwłaszcza w etapie pierwszym, natomiast w etapie drugim, który przyniósł poważny dorobek naukowy i zwycięstwo metodologii marksistowskiej, zaznaczył się z różnych przyczyn głęboki kryzys w oddziaływaniu na świadomość społeczną.

Ciekawe uwagi prof. V. Krála z Pragi O *rozwoju świadomości historycznej społeczeństwa czeskiego po r. 1945* — ze względu na nieobecność Autora udostępnione w tekście powielonym — miały jako punkt wyjścia stwierdzenie, że społeczna funkcja historii polega na udziale w formowaniu świadomości historycznej społeczeństwa socjalistycznego. Wprowadzanie metodologii marksistowskiej do historiografii czeskiej, warunkujące spełnianie powyższego zadania, obarczone było znacznymi błędami, co z kolei poważnie osłabiało efektywność dotychczasowego oddziaływania na świadomość społeczną. Zasadnicza część referatu poświęcona została krytycznemu omówieniu koncepcji Z. Nejedlego, na której opierały się marksistowskie syntezy dziejów czeskich. Na tej podstawie Autor formułuje zasady nowej, odpowiadającej potrzebom dzisiejszego stanu społeczeństwa i nauki, koncepcji czeskiej historii.

Wystąpienia powyższe zainspirowały ożywioną dyskusję, w której stwierdzono, że podjęta przez Komisję problematyka jest naukowo bardzo płodna i przyczynia się do twórczego rozwijania marksistowskiej myśli historycznej. Podkreślono wartość ujęć porównawczych (prof. R. Heck, doc. A. F. Grabski), przy czym zgłaszano potrzebę wspólnego skonstruowania ich modelu (prof. G. Labuda, doc. J. Maternicki). Dużo miejsca zajęła sprawa terminologii, której ujednoczenie jest konieczne, ale niełatwe (wypowiadali się na ten temat doc. J. Kolejka, doc. M. Hroch, doc. M. Kučera, doc. A. F. Grabski, doc. J. Maternicki). Poważnie rozszerzono listę czynników kształtujących świadomość historyczną, wskazując na rolę: służby wojskowej (doc. M. Kučera), różnych typów beletrystyki (doc. A. Grobelný), pieśni historycznych i sztuk plastycznych (doc. J. Maternicki). Sygnalizowano, że badania muszą uwzględniać istnienie u człowieka kilku warstw świadomości historycznej, nieraz ze sobą sprzecznych (prof. J. Kudrna, prof. J. Chlebowczyk, dr D. Třeštík), a także skomplikowaną relację między twórcami i odbiorcami wypowiedzi historycznych (doc. M. Hroch). Polemizowano w sprawie możliwości badania omawianej problematyki w odniesieniu do epok wcześniejszych (prof. R. Heck, doc. A. F. Grabski) oraz roli historii wśród innych nauk społecznych w przeszłości (prof. R. Heck, prof. J. Kudrna). Prof. J. Chlebowczyk w obszerniejszej wypowiedzi zajął się rolą świadomości historycznej w kształtowaniu się nowoczesnych narodów i perspektywami jej rozwoju w warunkach socjalizmu.

W czasie posiedzenia zostały też przedstawione i przedyskutowane: opracowanie mgra R. Gładkiewicza z Wrocławia pt. *Problematyka czechosłowacka w polskich publikacjach historycznych z lat 1971—1975* i wykład prof. V. Peši z Brna O *roli materiału filmowego jako źródła historycznego*, ilustrowany filmem Jego autorstwa o wyzwoleniu Brna w 1945 r.

W części organizacyjnej przedyskutowano bieżące zagadnienia współpracy historyków i archiwistów Polski i Czechosłowacji. Zatwierdzono przedstawiony przez prof. R. Hecka i doc. M. Hrocha program posiedzeń do 1978 r., zgodnie z którym następne, poświęcone świadomości historycznej w feudalnej Polsce, Czechach i Słowacji do XVIII w., odbędzie się we Wrocławiu w końcu 1976 r. Materiały posiedzenia w Brnie opublikowane zostaną sumptem gospodarzy w 1976 r., natomiast wydawnictwo *Studia nad rozwojem narodowym Polaków, Czechów i Słowaków* pod red. R. Hecka, zawierające materiały poprzedniego cyklu posiedzeń, ukaże się w Polsce także w 1976 r. Historycy czescy ukończyli pracę nad zwięzłą syntezą dziejów Polski, w Polsce zaś przygotowywane są tłumaczenia dziejów Pragi, Brna i Bratysławy.

Obradom Komisji przewodniczyli profesorowie L. Holotik i G. Labuda. Toczyły

się one na Uniwersytecie J. E. Purkyniego. Władze tej uczelni, reprezentowane przez wielce zasłużonego dla współpracy z polską nauką prorektora F. Hejla, zapewniły wspólnie z kierownictwem sekcji czechosłowackiej Komisji bardzo dobre warunki organizacyjne, kontynuując przy tym tradycje morawskiej gościnności. M. in. zorganizowano wycieczkę do znanych morawskich obiektów zabytkowych w Rájcu, Pernštejnie, Doubravniku i Předklášteří k. Tišnova.

W sumie spotkanie w Brnie wykazało postępujące ożywienie działalności Polsko-Czechosłowackiej Komisji Historycznej. Jej prace w ostatnich latach owocują konkretnymi efektami wydawniczymi, które stanowią istotny wkład w rozwój nauki historycznej obu krajów.

Elżbieta Kościk

SPRAWOZDANIE Z SESJI POŚWIĘCONEJ UDZIAŁOWI 2 ARMII WP W ROZGROMIENIU FASZYZMU

W dniach 13—15 IV 1976 r. odbyła się we Wrocławiu i Trzebnicy sesja naukowa na temat udziału 2 Armii WP w rozgromieniu faszyzmu, zorganizowana przez Zarząd DTSK, Wojewódzki Obywatelski Komitet Ochrony Pomników Walki i Męczeństwa we Wrocławiu, Zarząd Okręgu ZBOWiD we Wrocławiu przy współudziale WIH oraz Naczelnika Miasta i Gminy w Trzebnicy. Uczestniczyli w jej obradach historycy z różnych ośrodków naukowych w kraju oraz liczna grupa byłych żołnierzy 2 Armii WP. Obradom przewodniczył gen. bryg. K. Stec.

W pierwszym dniu sesji referaty wygłosili: ppłk mgr E. Uciński (WSOWZmech. Wrocław) — *Działania 2 Armii WP w odwodach 1 Frontu Ukraińskiego i 1 Frontu Białoruskiego*; płk dr K. Kaczmarek (WIH Warszawa) — *Udział 2 Armii WP w operacji berlińskiej*, i płk dr S. Gać (WIH) — *O działaniach 2 Armii WP na terenie Czechosłowacji*. Zebrani obejrzeli również filmy przedstawiające szlak bojowy 2 Armii oraz zdjęcia archiwalne z toczonych przez nią walk. W dyskusji głos zabrali: mgr E. Kościk (UWBB) na temat osadnictwa zdemobilizowanych żołnierzy 2 Armii WP w majątkach ziemskich w południowych powiatach Dolnego Śląska w 1947 r.; płk Z. Raźnikiewicz (ASzG Warszawa), o wykorzystaniu wojsk pancernych wchodzących w skład 2 Armii WP w różnych zadaniach bojowych, i mjr dr B. Dziaduch (WSOWI Wrocław), o roli wojsk inżynierskich na linii działań 2 Armii w ramach operacji berlińskiej. Wspomnieniami z walk podzielili się: były żołnierz 2 Armii J. Kardasz i płk B. Tchórzewski, adiutant gen. K. Świerczewskiego.

W drugim dniu obrady sesji toczyły się w Trzebnicy. Referaty wygłosili: mjr dypl. Z. Święcicki (WIH) — *O udziale 1 Korpusu Pancernego w operacji łuzyckiej i praskiej*, płk dr B. Gralak (WAM Łódź) — *O pokojowej działalności jednostek 2 Armii WP*, i doc. dr B. Woszczyński (CAW Warszawa), o archiwaliach dot. 2 Armii WP, ich wartości i przydatności do badań naukowych. W dyskusji głos zabrali: dr A. Ogrodowczyk na temat niektórych aspektów pokojowej działalności WP, a szczególnie żołnierzy 2 Armii, mgr A. Kiewicz (dyr. IX LO Wrocław), o zainteresowaniach środowisk wychowawczych tradycjami LWP i wykorzystaniu ich w pracy z młodzieżą, L. Bylica (Kuratorium OiW Wałbrzych), o izbach pamięci narodowej, i kpt mgr F. Kusiak (WSOWZmech.) o osadnictwie polskim w mieście i gminie Trzebnica w latach 1945—1949.

Obrady sesji podsumował jej kierownik naukowy ppłk dr R. Majewski. Uczestnicy wzięli ponadto udział w uroczystości odsłonięcia w Trzebnicy pomnika poświęconego pamięci żołnierzy 2 Armii WP, a w dniu 15 IV w rajdzie szlakiem 2 Armii WP.